

Liikenne- ja viestintävaliokunta
Eduskunta
Helsinki

Viite: VNS 16/2022 vp (Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon 1. ja 2. osa Näkymiä seuraavien sukupolvien Suomeen)

Linja-autoliiton lausunto Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon 1. ja 2. osasta
(Näkymiä seuraavien sukupolvien Suomeen)

Pyydettyä lausuntona Linja-autoliitto lausuu seuraavaa.

Linja-autoalan näkökulmasta tulevaisuusselonteon teemoista nousevat esiin 1) ilmastopolitiikan mukaisen vihreän siirtymän konkreettinen toteuttaminen, 2) väestörakenteen muutoksista johtuvat liikennepalvelujen muutostarpeet ja 3) liikenneinfrastruktuurin käytettävyyden turvaaminen koko maassa.

Sähköistyvä ja joukkoliikennettä suosiva liikenne todetaan selonteossa yhtenä ja tärkeänä osana tulevaisuuden ratkaisuista. Linja-autoala on tässä konkreettisesti ja etupainoisesti mukana. Kaupunkien joukkoliikenne on pitkälti käyttövoimaltaan sähköistynyt ja se voidaan sähköistää 2030-luvun alkuun mennessä. Valtion ohjauskeinot ja rahoitus voivat tukea tätä kehitystä, jonka toteuttaminen on kaupunkien vastuulla.

Tulevaisuusselonteon kannalta vähemmälle huomiolle ovat jääneet väestörakenteen muutoksista johtuvat politiikkakeinot ja niiden tarve. Samalla kun kaupunkiseudut näyttävät entisestään vahvistuvan, tarvitaan koko maan joukkoliikenteen järjestämiseksi realistiset palvelutasotavoitteet ja niille rahoitus. Muutokset ovat mittakaavaltaan sellaisia, että niiden ratkaiseminen vaatii kykyä ottaa käyttöön myös nykyisistä toimintamalleista poikkeavia ratkaisuja.

Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi joukkoliikenteessä erilaisia palvelumalleja, kuten kutsujoukkoliikennettä. Käytännössä vaikutukset ulottuvat koko maan asuttavuuden edellytyksiin ja peruspalvelujen tarjoamismahdollisuuksiin samalla, kun julkisen sektorin rahoitusmahdollisuudet ja tarve kustannustehokkaampiin palveluratkaisuihin korostuvat. Nämä teemat koskevat valtion ohella hyvinvointialueita, kaupunkia ja kuntia. Ratkaisut voivat olla erilaisia toimintaympäristön mukaan.

Kolmanneksi liikennejärjestelmässä on enenevässä määrin riskejä siihen, että tie- ja katuverkon käytettävyyks heikkenee verkon laatutason eriytyessä ja monelta osin heikentyessä. Alueellisen tasa-arvon kannalta on tärkeää, että sekä verkko että sillä tarjottavat joukkoliikennepalvelut voidaan turvata riittävässä laajuudessa. Nämä politiikkatoimet korostavat julkisen rahoituksen merkitystä suhteessa julkisen sektorin resursien muuhun kohdentamiseen.

Mika Mäkilä
toimitusjohtaja